

ПРЕС КЛИПИНГ

14. новембар 2011.

НАСЛОВИ

Незадовољни су и они што шетају јахте;(стр.2)

Орбовић: Ми смо упропашћена земља;(стр.5)

Касни Закон о раду;(стр.6)

Како дочекати економску олују;(стр.7)

Фирме у стечају, а радници у очају;(стр.8)

Радници брину за „Будућност”;(стр.9)

И у РС плате веће него у Србији; (стр.10)

Кажњавање стечајних управника по цефу;(стр.13)

Слаба економија узрок одлива мозгова;(стр.14)

То би било лепо, али није реално;(стр.16)

Тржиште рада тражи образоване раднике;(стр.17)

Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије

Незадовољни су и они што шетају јахте

Аутор: Ружа Ђирковић

Београд - Разговори Савеза самосталних синдиката Србије са политичким странкама нису политички него искључиво економски, у понедељак се састајемо са ДСС-ом и господином Коштуницом и они имају неке идеје, онда нам остаје још господин Расим Љајић, каже у интервјуу за Данас председник СССС Љубисав Орбовић.

„А онда ћемо изаћи са списком наших захтева попут ПУПС-а 2008“, каже он и додаје да је списак већ састављен, али ће се са објављивањем сачекати до окончања синдикално-политичких разговора.

Ви видите, сви видимо да је кључни глобални проблем питање расподеле новостворене вредности између света капитала и света рада, то више није синдикална него политичка тема пар ехелланце. Јесу ли синдикати и у свету и код нас кадри да у томе учествују?

- Очито да синдикати имају један озбиљан проблем на светском нивоу, годинама и деценијама се водио један рат против синдиката и против синдикалног организовања запослених и да су реално синдикати доста изгубили на снази. То је слика у свету и то потврђују проценти синдикалног организовања, имамо, на пример, да је тај проценат у Француској негде око 8 одсто, а слично је и у другим земљама, сем скандинавских где је тај проценат врло висок, преко 50 одсто. Дугогодишња борба која је вођена против синдиката довела је до тога да су синдикати сада ослабљени. С друге стране, новац нема границе, него своју глобалну политику, док се на нивоу синдикалног покрета тек покушава да се на то одговори, али активније се на томе ради задњих пар година и очито је да засад није било успеха. На глобалну политику капитала једино се може одговорити глобалном политиком синдиката.

Према сведочењима из 1968. једна од главних брига власти била је да се радници не придруже у протестима студентима, да се не повежу. Наше познате протесте из средине и с краја деведесетих нису изнели ни радници ни студенти, него пре грађани. Имају ли уопште синдикалне и студентске организације данас тај политички потенцијал?

- Очито да нема тог политичког потенцијала. Јер, 90-их година су и студентске организације које су биле покретачи промена почеле да се деле по политичким опцијама, сви су тражили материјализацију заслуга из тог периода и можете видети сада многи студентски лидери су сада у одређеним политичким партијама. И из 90-их година и касније. Кад је синдикат у питању то је нешто мало другачије, овај наш је некада био прикачен за Комунистичку партију, после тога је СПС-у био најближи, мада није био једини, а синдикати који су се 90-их година формирали били су везивани за неку од политичких партија које су тада основане. Сад кад смо

дошли у ову ситуацију, сви су се синдикати одмакли од политике, али је сада врло тешко доћи до једног јединства међу синдикатима, а онда и до неопходне споне између младости и енергије, које имају студентске или омладинске организације, и једне зрелости, искуства и рада који проистичу из синдиката. То је можда и највећи проблем јер синдикалну популацију углавном чине људи старији од 40 година.

Млади се не учлањују у синдикате?

- Није да нема учлањења него нема запошљавања.

Руководство Београдског универзитета је оптужило студенте да су експоненти анархолибералних синдиката, а радничке синдикате да су финансијери ових последњих. Претите да ћете почети да се бавите политиком, за то је потребан новац, има ли ваш синдикат новац потребан и да буде овакав финансијер и да се бави политиком?

- Кад би баш требало, могли бисмо студенте мало да помогнемо. Али немамо ни контакте са студентима, нити смо радили са анархосиндикализмом. Сувише смо велика и озбиљна организација, све што се око нас види стварали су наши чланови из претходног периода, наши су чланови људи ствараоци.

Немате рушилачке пориве?

- Тачно. Нити имамо, нити смо имали, нити ћемо имати. Али ја у потпуности разумем те младе људе који студирају, завршавају факултете, а немају будућност и перспективу, све што им се нуди је или мало или нема ничег. Нажалост, ми их не финансирамо.

Имате ли новац за политички ангажман и, ако га немате, где бисте га нашли?

- Сви гледају све кроз новац. И сви сматрају кад имају паре, могу да купе и глас и власт и животе нечије и да неко буде роб, зато што он има паре. Знате, није политика само новац. Ми имамо одличну инфраструктуру, имамо утицај у свакој општини и мање-више фирми, једна добра идеја би тај новац створила. Ми нисмо као организација дефинитивно преломили да ли се сада треба упуштати у то или не треба. Сада водимо разговоре са политичким партијама, и у власти и у опозицији постоје политичке опције које би нам могле бити прихватљиве. Кад разговоре завршимо, изаћи ћемо са једним програмом, са захтевима које ми имамо и ако се ту будемо нашли са неком партијом...

Изаћи ћете са децидираним захтевима, оно као ПУПС 2008?

- Тачно. И ми смо то већ припремили, али не бисмо сада да излазимо са тиме, пре него што завршимо ове разговоре.

Сад вам је, шест месеци пред изборе, касно да оснивате политичку странку?

- Ми нисмо ни имали намеру да оснивамо политичку партију, размишљали смо о неком покрету, који је нешто шире, шири би био обухват људи. И није касно. У Србији имате феномен да нико није задовољан. Они који раде незадовољни су што имају мала примања, ови који не раде незадовољни су јер немају никаква примања, пензионери су незадовољни јер су им мале

пензије, студенти су незадовољни... Кад питате приватнике који шетају јахте и они су незадовољни јер им се тај капитал топи. Имате друштво у коме су ама буквално сви незадовољни и сада је потребно наћи заједничку тачку мотивације.

Јесте ли јој на трагу?

- Па кад бисмо то нашли, разрешили бисмо питања која нас муче. Овде је највећи проблем што они који би можда и могли да нађу ту тачку, кад се мало подигну изнад површине, вуку их за ноге доле и враћају поново у понор. Ми смо просто упропашћена једна земља у свим овим годинама и даље уништавамо своју привреду, идемо у тунел. Тешко је, али изаћи ће сигурно на површину нека добра идеја.

Када би вам нека странка понудила да будете на њеној листи, да ли бисте ви лично то прихватили?

- Не. Никада. Никад нисам био члан ниједне партије нити имам амбиције да будем икада, сад у 50 година не бих своју памет мењао. Наши разговори са партијама немају никакве везе с политиком, ови разговори су чисто питање економско. А то што хоћете да ме питате, да ли ћемо разговарати око неког политичког деловања, после тога ћемо обавити разговоре са партијама и проценити да ли нам је паметно да улазимо у тај облик политике или не, да ли треба у то да уђемо као синдикат, иако нисмо задовољни да то урадимо, али мислимо да треба да преузмемо свој део одговорности за покушај да се ова земља усмери ка неком правом путу.

До ког рока ћете одлучити?

- Ако буду избори у мају, онда до фебруара. Ако они убрзају рок за изборе, и ми ћемо да убрзамо.

Седма сила жртва мобинга

Видим да се и у региону врло гласно поставља питање великог обима дуготрајућег хонорарног рада или рада по уговору о делу у медијским кућама. Постављају ли се та питања и у вашој синдикалној организацији?

- Новинаре је опасно дирати, ви на кога се окомите, није му лако. Али један од највећих мобинга у Србији јесте мобинг над новинарима, поготово у малим срединама. Новинари просто немају храбрости да то кажу, али кад останемо насамо после неких изјава или интервјуа, онда говоре да раде за минималну зараду, да им се не плаћају доприноси, да морају да буду комерцијалисти, да доносе додатне послове послодавцу, да не говорим о нарученим чланцима и томе... Али немају храбрости да то јавно кажу и потпуно их разумем, јер у једном малом градићу не можете тражити посао у десет фирми кад постоји једна новина, а и та тешко ради. Тако да је то изузетно тежак проблем.

А то је увреда!

„Велики проблем имамо са тим страним инвеститорима што је наша интелигенција уништена у тим фабрикама. На пример, Јура је дошла и то је позитивно, запослиће се 3.000 људи, али пробајте да сазнате колико је високообразованог кадра међу њима запослено, колико

инжињера, да ли постоји развој, постоји ли било која служба која запошљава високообразовану радну снагу. Чак и запослене са средњом школом воде као запослене са НКВ квалификацијом, да би на ту основицу плаћали доприносе, и сада се одједанпут појављује да у Србији имате више од 500.000 запослених који имају само основну школу. То је увреда!

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=11&dd=14&nav_id=557391

Орбовић: Ми смо упропашћена земља

Извор: Данас

Београд -- Ми смо просто упропашћена једна земља у свим овим годинама и даље уништавамо своју привреду и идемо у тунел, каже Љубисав Орбовић.

Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, додаје је тешко, али да ће изаћи сигурно на површину нека добра идеја.

"Имате друштво у коме су ама буквално сви незадовољни и сада је потребно наћи заједничку тачку мотивације", објашњава он.

Орбовић додаје да *"кад бисмо то нашли, разрешили бисмо питања која нас муче. Овде је највећи проблем што они који би можда и могли да нађу ту тачку, кад се мало подигну изнад површине, вуку их за ноге доле и враћају поново у понор"*.

Говорећи о политичком ангажману синдиката, он каже да нису ни имали намеру да оснивају политичку партију, већ да су размишљали о неком покрету, који је нешто шире и шири би био обухват људи.

Председник СССС каже да *"у Србији имате феномен да нико није задовољан. Они који раде незадовољни су што имају мала примања, ови који не раде незадовољни су јер немају*

никаква примања, пензионери су незадовољни јер су им мале пензије, студенти су незадовољни..."

"Кад питате приватнике који шетају јахте и они су незадовољни јер им се тај капитал топи. Имате друштво у коме су ама буквално сви незадовољни и сада је потребно наћи заједничку тачку мотивације", додаје Орбовић.

Он каже да разговори Савеза самосталних синдиката Србије са политичким странкама нису политички него искључиво економски и додаје да ће, након њих, Синдикат **"изаћи са списком наших захтева попут ПУПС-а 2008"**.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/289372/Kasni-Zakon-o-radu>

Прекршена обавеза према ММФ-у

Касни Закон о раду

М. Кркић

Представницима синдиката и послодаваца у Србији још увек, како кажу, нису достављене измене Закона о раду, иако је обавеза према Међународном монетарном фонду била да се измене доставе до краја октобра. Министар рада и социјалне политике Расим Љајић, међутим, тврди за "Блиц" да је предлог промена одређених ставки послат у року, те да обавеза према ММФ-у није прекршена.

Министар рада и социјалне политике Расим Љајић

- Закон о раду предат је Социјално-економском савету до краја октобра, а крајем новембра ће бити одржана прва седница на којој ћемо видети да ли се измене прихватају. Главне измене односе се на исплату отпремнина и рада на одређено време - наводи Љајић и додаје да има могућности да обе стране "по мало попусте" и да се нађе компромис.

Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије и један од чланова Савета, каже, међутим, да још није добио измене на увид.

- Имали смо колегијум у прошли понедељак и договорили смо се да састанак одржимо до краја месеца, али још нисам добио тај материјал - каже он. Исти одговор добили смо и од Душка Вуковића, потпредседника Савеза самосталних синдиката Србије.

Кад је реч о могућем компромису, Атанацковић поручује да послодавци немају проблема да прихвате и друга решења кад је реч о продуженом трајању рада на одређено време, али да неће дозволити да послодавац код кога се нађе радник добија отпремнину код њега и за све године стажа проведене код неког другог.

- Предложили смо ММФ-у да утиче на Владу да се то промени. Сулудо је да послодавац код кога је, рецимо, радник провео пет година, уз то плаћа и 20 година проведених код неког другог. Ако код тог другог запослени није добио отпремнину, има пуно право да га тужи, али то последњег послодавца не треба да се тиче. Ако се та измена не усвоји, ниједан послодавац ни луд не би запослио неког ко има дужи радни стаж - објашњава он.

ММФ обавештен о изменама Министар рада и социјалне политике Расим Љајић разговарао је прошле недеље са делегацијом ММФ-а о могућим изменама радног законодавства које треба да допринесу побољшању инвестиционе климе у Србији. Том приликом делегацији ММФ-а предочено је да је Социјално-економском савету прослеђен предлог измена Закона о раду које ће бити достављене Скупштини на усвајање, ако о њима буде постигнута сагласност свих социјалних партнера, саопштило је Министарство рада.

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Kako-docekati-ekonomsku-oluju.sr.html>

Како дочекати економску олују

Мало је стручњака који не очекују пад зарада, пензија и радних места због долазећег таласа нове кризе из света у 2012. години

Економска олуја која долази са светског тржишта донеће нам тешку 2012. годину. Привредни раст биће дупло мањи од очекиваних три одсто, а то ће са собом донети пад броја запослених, реално смањење плата и пензија, пад извоза, већи минус у државној каси, а државни дуг ће, сада је сасвим сигурно, ући у црвену зону, док ће се број грађана и привредника који касне са отплатом дугова по свему судећи – увећати.

Само два месеца раније ситуација је изгледала потпуно другачије. Очекивало се да ће до године економски раст бити четири процената, да ће незапосленост, која је на историјском минимуму, коначно почети да се смањује, да ће се смањити и минус у буџету, а да ће држава показати да је фискално одговорна, јер ће јавни дуг бити мањи од 25 одсто. Љубодрог Савић каже да је врло тешко прогноzirати било шта у кризним ситуацијама, али да је потпуно извесно да је Србија у дубокој кризи још од 2008. године.

(Цео текст можете прочитати у штампаном издању од 14. новембра) А. Телесковић

Фирме у стечају, а радници у очају

Да српски закони често немају везе с реалношћу показује у пракси и онај о стечају. - Пореска управа не може да наплати, а ни да отпише доприносе за око 10.000 фирми које су по одредбама аутоматског стечаја брисане из Агенције за привредне регистре (АПР)- изјавила је помоћница директора Пореске управе Србије Рада Костић.

Тако Пореска управа, тај дуг и даље евидентира и води у својим књигама, а он се сваког дана повећава за износ камате, указала је Костић и нагласила да тај проблем мора да се реши. Костић је навела да су дугови свих предузећа у Србији по основу неуплаћених доприноса око 300 милијарди динара, али је 80 одсто ненаплативо због законских ограничења које Пореска управа има у наплати тих потраживања.

Наиме, Закон о стечају и Закон о приватизацији онемогућавају ту наплату, а ситуацију додатно отежава и чињеница да негде 41 одсто тих неуплаћених доприноса дугују фирме над којима је покренут класичан и аутоматски стечај. Она је подсетила да су одредбе Закона о стечају, а односе се на аутоматски стечај довеле до проблема, јер се стечај код тих предузећа отвори и затвори, фирма брише из АПР-а, а да до краја није регулисан статус радника из тих редузећа. Радници у тим фирмама не само да су остали без стажа, већ њима нема ко ни да закључи радне књижице, да би могли да се запосле на неком другом месту. Помоћница директора је додала да је Пореска управа имала примедбе на Закон о стечају сматрајући да је свакако добро "прочисити терен" и ликвидирати фирме које само фигурирају у привредном систему, али је прецизирала да није довољно дефинисано ко ће људима регулисати стаж. Пореској управи су практично у конкретном случају "везане руке", јер је Закон о доприносима обавезује да и даље евидентира и књижи тај дуг на доприносе. Међутим, у конкретном случају нити има пореског обвезника, нити његове имовине. Прави галаматијас настаје тек код предузећа у реструктурирању, где је Пореска управа спречена Законом о приватизацији да изврши принудну наплату неплаћених пореза и доприноса.

"Реструктурирање се најчешће окончава продајом тог предузећа и ту тек настаје проблем, јер се по Закону о приватизацији каже, да се из купопродајне цене намирује дуг који је доспео на наплату до 31. 12. 2004. године. Али, шта са дугом од 2005. до 2011. године. Тај дуг треба да намири онај ко је купио предузеће", каже Костић.

Она је додала да је реч о дуговањима, која су се гомилала шест година, па се догађа да купци тих предузећа одмах након куповине похрле у Пореску управу тражећи да им се тај дуг репрограмира. "Они могу да добију репрограма на највише годину дана", навела је она и истакла да је често то недовољан рок за враћање тих износа.

Према њеним речима, код предузећа у реструктурирању олакшавајуће је једино то што влада може да донесе одлуку о отпису пореског дуга за предузеће у реструктурирању, али је ту одлуку потребно донети на време, ако је пронађен купац.

Е. Дн.

Од 100 само пет наплативо

Костић је изнела и податак да на списку од 100 највећих дужника, чија се објава имена очекује након измена Закона о пореском поступку и администрацији, налази само пет дужника код којих је могуће спровести принудну наплату.

"Остале фирме или нису више активна предузећа, или је у току стечај или приватизација. Тих 100 највећих дужника "вуку" 25 одсто укупног дуга за доприносе", указала је Костић.

<http://www.dnevnik.rs/vojvodina/radnici-brinu-za-%E2%80%9Ebuducnost%E2%80%9D>

Радници брину за „Будућност”

ЗРЕЊАНИН: Запослени у зрењанинском графичком предузећу „Будућност” најавили су да ће сутра ступити у генерални штрајк, јер нису успели да ступе у преговоре са послодавцем око исплате заосталих зарада, које нису добијали од марта. Они захтевају и исплату регреса, топлог obroка и путних трошкова од новембра 2009. године. Председник одбора Синдиката индустријских радника Војводине у „Будућности” Срђан Субић, један од тридесетак преосталих радника у овом предузећу, вели да већ дуго на посао долази стопирајући на путу, а последњу плату од двадесетак хиљада динара примио је зимус.

- Све радне задатке запослени извршавају уредно и на време, али плату не добијају. Ретко успевамо да се сретнемо са директором који на посао долази из Новог Сада - каже Субић. Штампариија која је годинама била понос Зрењанина и пословала у систему ИПК „Серво Михаљ” у приватизацији је изгубила углед, а радници страхују да нема изгледа да ће га икада више повратити.

- Уместо дијалога, послодавац нам само поручује да слободно можемо да узмемо радну књижицу и напустимо фирму. Након оснивања Синдиката индустријских радника Војводине у фирми, направљена је „црна листа” радника који су се учланили. Неки су пребачени на друга, лошија радна места, а неколико колега добило је упозорење пред отказ уговора о раду - тврди Субић.

По његовим речима, у „Будућности” се већ дуже време налазе инспектори рада и стално пишу решења о утврђеним неправилностима и подносе прекршајне пријаве. Субић каже да је најзанимљивије од свега што послодавац уредно плаћа казне, али не и зараде запосленима. Штавише, уплаћује им и порезе и доприносе. Пословодство „Будућности” до сада се није огласило у јавности по питању најављеног генералног штрајка и тврдњи синдикалаца о стању у предузећу.

Ж. Балабан

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/naslovna_strana.php?vest=99068

Економски резултати скоро свих бивших југословенских република бољи од наших

И у РС плате веће него у Србији

Од избијања светске економске кризе наше заостајање за бившим југословенским републикама постало је још израженије. Економска кретања у Србији знатно су лошија чак и у поређењу са Републиком Српском која је од 2008. године повећала обим индустријске производње за 33,4 одсто, што је скоро упоредиво с кинеским растом, док је ниво производње код нас за осам одсто нижи у односу на преткризну годину. Све до 2009. Србија је бележила већу просечну зараду него РС. Међутим, подаци за септембар ове године показују да је просечна исплаћена нето зарада у РС износила 807 КМ (413 евра) што је за 35 евра више од просека у Србији (378 евра). И остали економски показатељи у РС знатно су бољи него у Србији. Мањи је пад броја запослених и цене су, такође, знатно мање порасле, док је промет у трговинама, за разлику од великог пада у Србији, у порасту. И трендови у спољнотрговинској размени са Србијом позитивни су по РС. Тако је у септембру ове године РС у Србију извезла робе и услуга у вредности 30,76 милиона евра (досадашњи рекорд на месечном нивоу) што је за 95,4 одсто више него у септембру 2010, док је вредност извоза Србије у РС у истом месецу износио око 41 милион евра или 2,5 одсто мање у односу на исти месец прошле године. С просеком око 212 евра једино су боље прошли пензионери у Србији, али је зато буџет Републике Српске, иако су пензије значајно ниже, у стабилној равнотежи, док је српски у огромном дефициту. И у односу на некадашње „друго око у глави“ - Црну Гору, Србија је у овој години постигла много лошије економске резултате. И више од тога, Црна Гора спада у ред држава чија се економска кретања у 2011. могу окарактерисати као веома добра: туристичка сезона је оцењена као одлична, повећан је број запослених а смањен број незапослених, робни извоз је значајно

повећан, раст цена је умерен... Инфлацију која је у Црној Гори у септембру износила 3,7 одсто на годишњем нивоу у Србији још увек можемо само да сањамо.

Просечна бруто зарада у септембру је у Црној Гори износила је 712, а просечна нето зарада без пореза и доприноса 477 евра, око 100 евра више него у Србији. Црногорци су направили позитивне помаке и у спољнотрговинској размени, посебно с државама потписницама Цефта споразума, али и са земљама ЕУ. Највећи извозник у Црну Гору је Србија, на другом месту је Грчка, а на трећем БиХ, док је Црна Гора највише извезла у Мађарску, потом у Србију, па у Грчку. (страна 3)

Антрфиле

Суфицит бивше СФРЈ у размени са САД

Врло занимљиви подаци стижу из Државног завода за статистику САД. Према америчким подацима у период јануар- јул ове године збирна вредност извоза у земље бивше СФРЈ (Американци користе термин БЈР – бивше југословенске републике) износила је 603,2 милиона долара (раст за 39,1%), док је укупан увоз из БЈР износио 677 милиона долара (раст за 12,5%). Дакле, земље бивше Југославије заједно су за првих седам месеци ове године оствариле суфицит у робној размени са САД од 73,8 милиона долара што је за чак 56 одсто мање него у истом периоду прошле године. Појединачно највећи суфицит са САД од преко 100 милиона долара остварила је Словенија, суфицит Србије и Македоније је приближно исти - око 20 милиона долара, док је суфицит БиХ упола мањи. Дефицит у робној размени са САД имају само Црна Гора (нешто преко осам милиона долара) и Хрватска (преко 80 милиона долара). (са 1. стране)

И коначно импозантном туристичком билансу “ђетића” највише је допринела руска “окупација”. Од 7,6 милиона ноћења у периоду јануар-септембар 2011. готово четвртину (1,76 милиона) чине туристи из Русије, што је у односу на 2010. повећање од 47,5 одсто. Број гостију из Србије у првих девет месеци ове године задржао се на отприлике истом нивоу као 2010 (2,1 милион ноћења), док је значајно повећан број ноћења туриста из Словеније (раст 29,2 одсто) и Хрватске (раст 36,4 одсто).

Када је реч о туризму и Србија је у првих осам месеци ове године остварила боље резултате него лане. У наведеном периоду број ноћења страних туриста износио је 1,115 милиона што је раст за 17,7 одсто, при чему је број ноћења туриста из бивших југословенских република из БЈР порастао за 16,7 одсто и износио је 393 хиљаде. Највише ноћења је регистровано од стране туриста из БиХ – 117 хиљада, док је највеће повећање забележено код Словенаца који су за првих осам месеци 2011. у Србији остварили 81 хиљаду ноћења или 22,5 одсто више него прошле године. Но, и поред бољих резултата, донети српског туризма надилазе само учинке овог сектора у Македонији где је упркос солидној туристичкој сезони (у јулу је забележено 116.085 ноћења страних туриста што је раст од од 63,1 одсто у односу на јул прошле године) укупан број ноћења троструко мањи него у Србији. Такође, традиционално најбројнији туристи из бивших југословенских република грађани Србије су у првих осам месеци ове године забележили 11 одсто мање ноћења у Македонији него прошле године.

Права “снага” српског туризма види се тек из поређења с неупоредиво мањом Словенијом која је за првих осам месеци 2011. остварила четири пута више ноћења страних туриста него Србија, а посебно у поређењу с регионалном туристичком велесилом Хрватском где је у истом периоду регистровано фантастичних 46,6 милиона ноћења страних туриста. Туристички трендови у ове две земље показују лагани повратак гостију из Србије. Тако су наши грађани у периоду јануар-август у Словенији остварили 152.852 ноћења (раст од 3,2 одсто) а у Хрватској 364.000 ноћења (раст 1,1 одсто).

Нешто бољи учинак Србија је остварила у робној размени с бившим југословенским републикама која је од јануара до септембра повећана за 11,7 одсто и износила је 1,9 милијарди евра. Са изузетком Словеније и Хрватске с којима бележимо мали дефицит, у размени с

осталим државама насталим распадом СФРЈ остварили смо значајан суфицит. То, међутим, није значајније допринело смањењу укупног дефицита српске спољнотрговинске размене који почива превасходно на много већем увозу од извоза с највећим партнерима из ЕУ и Русијом. У односу на Србију без изузетка све бивше југословенске републике значајно боље стоје и када је у питању инфлација. Тако је Македонија у септембру забележила пад нивоа цена од 0,1 одсто у односу на август, док су у односу на септембар прошле године цене су повећане за 3,4 одсто. Такође различито у односу на збивања код нас, септембарски пад цена у Македонији највећим делом је последица појефтињења уља и масти, воћа и поврћа, као и течних горива.

У Словенији је у септембру раст нивоа потрошачких цена износио 0,6 одсто у односу на август, док је у односу на септембар 2010. повећање 2,1 одсто. Основни разлог за овако висок раст цена, када је реч о словеначкој економији, представља поскупљење одеће и обуће уочи зимске сезоне за чак 14,3 одсто. Слично је и у Хрватској где је у септембру ниво потрошачких цена повећан за 0,4%, што у односу на септембар прошле године представља повећање од 2,2 одсто а, као и у Словенији,

највећи допринос расту цена проистекао је од поскупљења одеће и обуће. Као што је познато у Србији је, према званичним подацима НБС, инфлација у септембру 2011. у односу на исти месец прошле године износила 9,3 одсто, знатно више од циљане инфлације која је у септембру 2011. предвиђена на нивоу 4,9 плус-минус 1,6 одсто.

И коначно, оно што највише боли грађане свакако су просечни нивои зарада. Запослени у Србији далеко су од хрватског просека (5.365 куна или 723 евра), а једина од бивших југословенских република где је просек плата нижи него у Србији је Македонија с просеком од 338 евра. Отуда није чудо што се, поред свих осталих држава у које одлазе кадрови из Србије, појавила још једна врло блиска дестинација која нашим стручњацима нуди боље услове живота и рада. Наиме, доста српских лекара последњих година ради или тезгари у Републици Српској, пре свега у Бањалуци. Разлог је једноставан: просечна плата у српском здравству износи 391, а у РС 533 евра.

Ковачевић: Србија стара и необразована

Најбољи високообразовани млади људи ће и даље одлазити из Србије, јер је она једна од најсиромашнијих држава у Европи, која при томе нема слуха да више улаже у науку и створи боље услове за останак таквих људи, оцењују представници просветне струке. Ректор Универзитета у Београду Бранко Ковачевић изјавио је Тањугу да се процењује да је у последњих 20 година Србију напустило око пола милиона грађана, а да је држава одласком најбољих изгубила око 12 милијарди евра. "Одласком најбољих стручњака и младих дипломаца Србија је много изгубила, јер се годинама улагало у њихово образовање, а сада они раде у другим државама у којима плаћају порез", рекао је ректор Ковачевић. Он је додао да је Србија једна од најсиромашнијих држава у Европи, а да једино јака економија и привреда могу да утичу на отварање нових радних места. "Једино ћемо отварањем нових радних места задржати најбоље, а ту могу да помогну и инвеститори који ће у њих улагати", додао је Ковачевић. Ректор је напоменуо да је Србија стара и необразована и да док у свету земље имају од 40 до 60 одсто младе, високообразоване генерације, ми имамо 40 одсто неписмених. "Данас одавде и даље одлазе високообразовани људи, јер се они у свету највише траже, а поготово они који су завршили природне и техничке науке", казао је ректор и додао да на пример Немачка у овом тренутку тражи око 400.000 инжењера, који ће радити на модерним технологијама и иновацијама и то све како би та земља побољшала бруто национални доходак за један до два одсто. Ковачевић је истакао и да млади научници у Србији немају услове као у иностранству за обављање научноистраживачког рада, и да је и то један од разлога њиховог одласка. "За науку

је потребно више новца из буџета, између осталог и зато што је наука непрофитабилна и експериментална", сматра он. Тањуг

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:353240-Kaznjavanje-stecajnih-upravnika-po-dzepu>

Кажњавање стечајних управника по џепу

Д. И. КРАСИЋ

Стечајни управници одговарају личном имовином због грешака у предузећима којима руководе. Ниједна полиса осигурања не важи за намерно начињену штету

СТЕЧАЈ може да буде добар извор зараде не само за директоре и власнике предузећа, већ и за стечајне управнике. Они, међутим, неће моћи кривично да одговарају за намерно увођење фирми у стечај, пошто на позицију управника долазе тек када се покрене овај поступак. Међутим, за сву штету, намерну и ону насталу због крајње непажње, стечајни управници одговарају личном имовином.

Није, међутим, познато да је иједан стечајни управник до сада морао из свог џепа да плати штету коју је направио. На неки начин управнике штити и полиса осигурања од професионалне одговорности. Ово осигурање, које покрива минимум 30.000 евра, обавезно је за свакога ко жели да добије лиценцу за обављање посла стечајног управника. Међутим, осигурање ни у ком случају не покрива - крађу.

ОДУЗЕТЕ ЛИЦЕНЦЕ ПРЕД дисциплинским већем до сада је било 46 поступака и у свима је изречена нека од мера, истичу у АЛСУ. Од тога је у 17 поступака утврђена лакша повреда дужности и изрицане су мере: опомена, јавна опомена и новчана казна до 100.000 динара. У 29 предмета утврђена је тежа повреда дужности стечајних управника, а највећа новчана казна коју је до сада изрекло дисциплинско веће је 800.000 динара, уз четири одузете лиценце.

- Све полисе осигурања од професионалне одговорности, било да је у питању адвокат, лекар или стечајни управник, не важе ако се покаже да је штета намерно проузрокована - кажу у осигуравајућем друштву које пружа ову врсту услуге. - Док год постоји сумња да је штета намерно изазвана, ми нећемо да исплатимо осигурану суму. Ако истражни поступак покаже да је, на пример, стечајни управник намерно продао имовину предузећа по нижој цени и тиме оштетио повериоце, ова полиса осигурања не важи.

Ако неко сматра да му је стечајни управник нанео штету, важно је да одштетни захтев поднесе на време.

- Захтев за накнаду штете застарева у року од једне године од дана сазнања оштећеног за штету - истичу у Агенцији за лиценцирање стечајних управника (АЛСУ). - Захтев у сваком случају застарева у року од три године од дана правноснажности решења о закључењу или обустави стечаја, а код реорганизације, од решења којим је потврђено усвајање плана реорганизације.

Слаба економија узрок одлива мозгова

И. МИЋЕВИЋ - В. Ц. СПАСОЈЕВИЋ

Алармантно: Србија последњих година по одливу мозгова све горе рангирана на светским листама

ИЗ Србије је у последње две деценије отишло око пола милиона људи, а најбољи стручњаци и даље ће напуштати земљу у потрази за послом, али и бољим условима за усавршавање. На неславној листи држава, по одливу мозгова, коју сваке године објављује Светски економски форум, чврсто се држимо једног од пет места на зачељу.

Чак смо све гори - па смо са 131. позиције у 2008. години пали на 132, па на 136. и ове године смо се зауставили на 139. од укупно 142 места. Све смо лошији, према овом истраживању, и у примени патената, сарадњи привреде и науке, квалитету научноистраживачких институција... Управо због свега овога, стручњаци ухлебљење траже негде другде.

- Одласком кадрова који су овде завршили школе и факултете, па отишли у иностранство, држава је изгубила око 12 милијарди евра - тврди ректор Београдског универзитета Бранко Ковачевић.

До овог броја није тешко доћи ако се зна да само једна година кошта државу по студенту између 1.500 и 2.000 евра. Ако студије трају пет година, реч је о 8.000 до 10.000 по особи!

ГДЕ СМО У СВЕТУ ПО ЉУДСКИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА (листа Светског економског форума)				
показатељи	2008 - 2009. (134 земље)	2009 - 2010. (133 земље)	2010 - 2011. (133 земље)	2011 - 2012. (142 земље)
Одлив мозгова	131	132	136	139
Квалитет научноистраживачких институција	49	54	56	61
Улагање предузећа у истраживање и развој	97	110	108	130
Истраживачка сарадња науке и технике	62	81	71	81
Примена патената	49	67	78	57

- Србија је стара и необразована. Док у свету земље имају 40 до 60 одсто младих и високообразованих генерација, ми имамо 40 одсто неписмених - каже Ковачевић, и додаје да из Србије највише одлазе они који су завршили природне и техничке науке.

Само Немачка у овом тренутку тражи око 400.000 инжењера, који ће радити на модерним технологијама и иновацијама. Циљ је да побољшају бруто национални доходак за један до два одсто.

Ковачевић истиче да млади научници овде немају услове као у иностранству и да се код нас мало пара издваја из буџета. Док чланице ЕУ просечно издвајају око три одсто, ми издвајамо само 0,3!

ИСТРАЖИВАЊЕ СВАКИ пети научник размишља о одласку из земље. Међу њима је скоро половина млађа од 35 година, показало је прошлогодишње истраживање тадашњег Министарства за науку и технолошки развој. Као најчешће разлоге за одлазак истраживачи наводе лоше услове за рад, нерешено стамбено питање и ниска примања.

И министар просвете Жарко Обрадовић сматра да ће „одлива мозгова“ бити док не оснажимо привреду.

- Одлив траје већ четири деценије, али док је раније одлазила неквалификована радна снага, данас одлазе високообразовани - каже министар. - Земљу напуштају млади који не могу да се запосле. Зато образовање треба више да сарађује са привредом. Јавна предузећа, и приватни и државни факултети морају да стипендирају најбоље, а по завршетку школовања да им обезбеде посао.

Процене су да из Србије „трбухом за крухом“ оде сваки осми електроинжењер. Број наших научника у дијаспори једнак је броју оних који су остали у земљи - око 12.000!

- Само у Сједињеним Америчким Државама живи и ради око 6.000 истраживача из Србије. Процене су да их је у остатку света још толико - објашњава за „Новости“ проф. Владимир Гречић, аутор књиге „Научна дијаспора“.

Према Гречићевим сазнањима, у САД је 1999. године било 4.100 наших научника. Међу њима чак 1.300 са докторатом. Исто толико их је имало звање магистра, а у потрази за америчким сном отишло је и 1.500 инжењера. Тада је њих 2.700 већ имало држављанство. Десет година касније број је био упола већи. Број доктора наука премашио је 2.000!

Истраживања ОЕЦД су показала да је 2000, непосредно после промена, отишло из Србије више од 2.200 људи, две године касније око 2.800, а 2005. сваки десети с дипломом. Највише њих отишло је у САД, Канаду, Аустралију, Велику Британију, Немачку, Француску и Шпанију. „Преко баре“ су најтраженији електротехничари, технолози и машинци, а у Европи лекари и стоматолози.

УЛАГАЊЕ

- **НАЈБОЉЕ** кадрове задржаћемо најпре отварањем нових радних места, а за то су нам потребни страни инвеститори. За њих је важно и да у Србији добију услове за научноистраживачки рад какве имају у иностранству - предлаже решења проблема ректор Ковачевић.

Само жеља: Здравствени радници не верују у идеју о запошљавању

То би било лепо, али није реално

Најава министра здравља Зорана Станковића да ће од државе тражити додатну милијарду динара у буџету за 2012. и до 1. априла тако запослити 600 медицинских радника, само је лепа жеља чије остварење није реално, тврде саговорници Пресса.

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ Станковића је дочекао пун Дом синдиката

На бироу су тренутно 16.872 медицинара: лекари, медицинске сестре и техничари... Станковић је у суботу, на састанку са незапосленима у здравству у Дому синдиката у Београду, најавио посао за 600 њих и уједно поручио да ће предложити опорезивање алкохолних пића са три динара по флаши и увођење такозваног дуванског динара да би се обезбедила додатна финансијска средства за здравство.

Економиста Попов: Ово није решење

Економиста Зоран Попов каже да је идеја о запошљавању медицинара добра, али сматра да проблем незапослености не могу да реше појединачне акције које покрећу ресорни министри. - Све и да се то и деси и да се подигне цена појединачних производа да би се запослило 600 медицинара, врло лако се може догодити да падне тражња за тим производима који се опорезују. Онда ће власници фабрике отпустити један број радника, и шта смо добили? - упозорава Попов.

Бранка Планчек, специјалиста опште медицине и потпредседница Савеза самосталних синдиката Србије, каже за Пресс да би било лепо да се обећања министра здравља испуне, али да је то у овом тренутку нереално.

- Сматрам да је то у овој ситуацији врло тешко остварљиво. Ту, пре свега, мислим на лоше финансијско стање у држави, али и у Републичком фонду за здравствено осигурање, одакле треба да се обезбеде плате за запослене у здравству - истиче др Планчек.

С њом се слаже и председница Синдиката лекара и фармацеута Србије др Невенка Димитријевић. Она каже да министар здравља никако не може да обезбеди 600 нових радних места до 1. априла.

- То је нереалан рок. Пре тога министарство би требало да дефинише која радна места треба попунити - истиче Димитријевићева.

Драшко Карађиновић из Удружења „Доктори против корупције“ сматра да обећање Станковића није ништа друго до првоаприлска шала.

- С обзиром на то да је план орочен до 1. априла, ја га схватам као првоаприлску шалу. С друге стране, Станковић је у министарској фотели већ девет месеци и још ништа није урадио на сузбијању корупције, што је помпезно најављивао као приоритет. Сматрам да је у питању чиста

предизборна прича јер Србија нема новца ни за лекове, а камоли за толика радна места - истиче Карађиновић. Виолета Недељковић

ДНЕВНИК
www.dnevnik.rs

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ И НЕЗАПОСЛЕНИХ

Тржиште рада тражи образоване раднике

Након оцене страних инвеститора, изнете у "Белој књизи" да је образовна структура запослених у Србији веома неповољна **Љубислав Орбовић**, председник Савеза самосталних синдиката Србије демантовао је званичну статистику којом се, како истиче, желе радници у Србији представити као "лењ и неписмен народ". Званични статистички податак даје основну школу завршило 376.827 радника у Србији, служи да се потцени вредност рада у Србији, а њиме се и вреба народ Србије и жели да се прикаже да је квалификациона структура лоша, оцењује Орбовић.

- Тај податак је неистинит и до њега се дошло јер послодавци раднике пријављују да имају само завршено основну школу како би на ту основу плаћали порезе и доприносе - тврди Орбовић додајући да је објављивање и изношење таквих података у јавност притисак да се плате у Србији смање.

Орбовић је навео да су, према званичним статистичким подацима, у 2010. години од укупног броја запослених без основне школе била 16.994 радника, а са неоптпнуом завршеном основном школом 156.100. Дакле, укупно 173.084 радника без или са недовршеном основном школом. Ако се на тај број додају и они који данас раде са основном школом онда ће проста рачуница показати да страни инвестори нису много "оманули" када су тврдили да је у Србији велики број радника са основном школом.

Поготово је много таквих у јавном сектору где још увек за запослење није одлучујућа стручна спрема већ нешто друго, док их је у приватном сектору знатно мање јер послодавац за свој новац узима квалификоване и стручне раднике.

Да је плата у Србији мала то није спорно, али управо јефтина радна снага јесте оно чиме је ова држава решила да привлачи стране инвеститоре који долазе из земаља у којима диплома о завршеној некој школи није одлучујућа нити сигурна улазница у фирми. Они

толико незапослених који имају већу квалификацију да им прети реална опасност да остану без радног места.

Но, код нас није само проблем само каква нам је квалификациона структура 1,7 милина радника, јер они ипак у данашња тешка времена имају радно места и каква таква примања, већ и то што они који чекају да дођу до посла немају чиме да изађу пред газду. Наиме, један од кључних проблема данашње незапослености у Србији, која је највећа у Европи, јесте низак

има факултет док у у земљама ЕУ он износи више десетина процената са тенденцијом сталног рада. Поред трећине запослених који немају завршену основну школу, дакле имају или основну или чак ни њу, на тржишту рада има и преко 40.000 високообразованих односно са факултетском дипломом, али оном која се или не тражи на тржишту или је велики број школованих за нешто занимање.

Стручњаци тврде да је образовни ниво незапослених у директној корелацији са општим нивоом образовања целокупне популације јер подаци показују да је код нас 1,3 милиона становника који ушпу, али никад не заврше основну школу. Чак имамо и 233.000 оних који се потписују претом. Мада повећање писмености формално није улазница за ЕУ Србија се ипак пре осам година званично обавезала да ће до 2013. преполовити број неписмених, а за то нам је остало још свега две године. Покушава се преко школи за основно образовање одраслих опшменити становништво, а поготово они који планирају да иду на тржиште рада и покушају да напу радно место, а то су сви старији од 15 година, али је број оних који и даље заобилазе школе огroman а самим тим и њихова шанса да се било кад запосле мала или скоро никаква. Због тога смо и дошли у ситуацију да нам је данас тек сваки шести радно способан становник запослених док су сви други, издржавана лица.

Љ. Малешевић

Рад на црно

Са милион и по оних који нису завршили осмолетку и 350.000 неписмених, а податке је изнело Министарство просвете и науке, реално је тешко очекивати брже запошљавање и пораст животног стандарда. Јер, добар део њих већ данас или прима или чека социјалну помоћ од државе јер у овим временима када без посла остају и они са факултетском дипломом за њих лепшег живота нема. Могу повремено доћи до неког сезонског или посла на црно у грађевинарству, комуналним делатностима, јавним радницама али о трајном радном месту нема ни приче.

траже практично знање и спремност да се ради без радног времена и за мале паре. Јер, у већини европских држава чак и радници са основним образовањем морају да би очували радно место да се усавршавају, стичу нова знања и прате трендове у струци јер свако заостајање значи губитак посла. При том они сами улажу у своје додатно образовање свесни да ће их конкуренција "прогутати" односно да је

образовни ниво људи који су на евиденцији тржишта рада. Трећина од 750.000 незапослених, колико их је на евиденцији, нема завршену ни средњу школу и практично су без икаквих квалификација. Без квалификованих радника се не може бити конкурентан и зато се већ годинама обећава да ће се подићи образовни ниво незапослених, али и читавог становништва јер свега око шест процената популације